

Робота соціального педагога з жертвами деструктивних релігійних культів

В.В.БУЛЬБАХ

Харківський гуманітарно-педагогічний коледж

В даний період наше суспільство знаходиться на роздоріжжі: ми переходимо від тоталітарного укладу життя до демократичного. Проте зараз ми не можемо сказати, що прояви тоталітаризму зовсім зникли з практики соціальної взаємодії. У Європі, США, на пострадянському просторі виникли численні організації, що за своєю суттю є тоталітарними, тобто такими, що пропагують надмірне захоплення чи відданість учасників даної групи до певної особистості чи речі і використання неетичних методів маніпуляції людьми (наприклад, ізоляція людини від суспільства, рідних, потужний груповий тиск на особистість, заохочення повної залежності від групи).

Саме на основі тоталітарних організацій виникли деструктивні релігійні культи або секти (далі секти і культи позначають просто культи) – термін, що широко використовується в Західній літературі для позначення різного роду релігійних та політичних організацій, дані організації відрізняються від тоталітарних лише тим, що методи керування свідомістю людей не виходять за межі законодавства, проте результати діяльності такі самі. І саме ця головна особливість є найнебезпечнішою, бо законодавство деяких держав не може вчасно відреагувати на небезпечну діяльність подібних організацій. Результатами їхньої діяльності стають самогубства, психічні відхилення колишніх adeptів, розпад сімей, втрата майна.

Основним завданням влади є науковий пошук і чітке визначення даних понять. Таким науковим пошуком займалися наукові діячі І.Кантеров, Ю.Савенко, В.Ничік, С.Хассен, Т.Лірі, В.Якупов, М.Ситніков, Р.Лункін, М.Стюарт, А.Нежний, які у своїх працях активно намагаються виділити всі основні особливості сект.

Таким чином, актуальність проблеми, її недостатня розробленість, проблеми соціальної взаємодії із такими організаціями, соціальна адаптація жертв деструктивних релігійних культів зумовили доцільність даного дослідження і дали певні підстави для поглибленого вивчення даної теми.

Зараз вплив деструктивних релігійних культів на освіту є досить помітним. Ми ставимо перед собою завдання зменшити його до мінімуму. Але за підтримки центрального і місцевих адміністративних органів системи освіти для її працівників організують та проводять під виглядом навчальних семінарів великомасштабні вербувальні акції.

Відбувається популяризація культової ідеології та культових технологій під виглядом новітніх профілактичних чи інформаційно-психологічних розробок.

При цьому насущним стало питання проведення соціально-психологічних експертиз програм, які впроваджують до системи освіти під виглядом факультативів різними громадськими та релігійними організаціями. Таким чином, потрібно формувати і розвивати інформаційну безпеку в галузі освіти.

На нинішньому етапі розвитку освіти важко очікувати державної підтримки подібним ініціативам з недопущення проникнення культової ідеології до системи державної освіти. Основне навантаження з профілактики падає на громадські організації та педагогів-ентузіастів. Саме їм потрібно сформувати розуміння суті тоталітарного деструктивного культу як соціального феномена, того, що прихід нових adeptів є основою його існування та розвитку. Деструктивний культ можна порівняти з раковим утворенням. Його мета – підтримка власного існування й забезпечення росту. Прихід нових adeptів – це стабільність, ріст і процвітання культу. У такому ракурсі освітня система – ідеальний варіант для розвитку подібних організацій. Наша задача – присікати такі прояви ще на ранній стадії розвитку.